

نظام برنامه ریزی شرط لازم برای موفقیت تلاشها در سازمان است و به منزله بستری برای هدایت و جهت دار نمودن فعالیتهای مرتبط با برنامه ریزی است. این نظام، فعالیتهای را قبل از تدوین و پیشنهاد برنامه، یعنی زمانی که مطالعات و تحقیقات پیرامون برنامه شروع می‌شود تا بعد از اجرای برنامه و پایش اثر بخشی شامل می‌شود. و تلاش می‌نماید اطمینان یابد تأسیسات و تجهیزاتی که طراحی، ساخته، خریداری و یا بکار گرفته شده و یا مورد سرویس یا بازرسی قرار گرفته اند از نقطه نظر HSE مناسب باشند.

طرح ریزی عملیات جاری: ابتدا بایستی فعالیتهایی که فقدان رویه مکتوب برای آنها منجر به تخطی از خط مشی HSE یا نقض الزامات قانونی یا معیارهای اجراء می‌گردد، تعیین شوند و سپس بایستی رویه ها و استانداردهای مستند برای یک چنین فعالیت هائی تهیه گردد، بطوریکه، در آن چگونگی انجام کار تعیین شده باشد. ضمن رعایت یکپارچگی فنی انتقال دانش بطور مؤثر انجام گیرد. تمامی رویه ها مکتوب بایستی بطور ساده، صریح و قابل فهم بیان شده و مسئولیت های اشخاص، روشی که بایستی بکار گرفته شود و در جائی که استانداردها، اقدامات خاصی برای اجرا لازم می باشد بایستی در آن درج شده باشد.

مدیریت تغییر و توسعه: سازمان بایستی نسبت به برقراری رویه هائی برای طرح ریزی و کنترل "تغییرات" اعم از موقت و دائمی، که در ترکیب نیروی انسانی، تجهیزات تولیدی، فرایندها و رویه ها ایجاد می گردد، اقدام نماید. تا از نتایج نامطلوب این "تغییرات" بر ایمنی، بهداشت و محیط زیست اجتناب گردد.

اقدامات مقابله با وضعیت اضطراری: وضعیت های اضطراری قابل پیش بینی که بایستی طرح ریزی لازم برای آنها انجام گیرد عبارتند از:

- حریق و انفجار
- عملکرد نادرست کنترل های اصلی و همچنین منابع تولید و تأمین انرژی الکتریکی یا سایر خدمات
- عملکرد نادرست دستگاه ها و تجهیزات
- حوادث وخیم ناشی از کار
- حملات تروریستی نظیر حمله سایبری، حملات نظامی، عوامل جاسوسی و...
- نشت و رها شدن غیر برنامه ریزی شده محصول یا مواد مصرفی دیگر
- بروز یک بحران بهداشتی و شیوع بیماری
- رویدادهای طبیعی و ژئوفیزیکی (سیل، زلزله، طوفان، رانش زمین و...)
- رویدادهائی که پس از تعیین عامل بالقوه آسیب رسان و اثرات آن بعنوان موقعیت اضطراری مورد توجه قرار گرفته باشد.

اقدامات مقابله با وضعیت اضطراری در برگیرنده:

- سیستم های قطع تولید در مواقع اضطراری
- وسایل اطفاء حریق
- رویه های تخلیه در مواقع اضطراری
- وسایل نجات از قبیل، قایق، هلیکوپتر و غیره
- وجود افراد آموزش دیده و امکانات مورد نیاز برای کمک های اولیه
- متخصصین بهداشت و درمان
- سیستم های پاک سازی نشت مواد

راهنمای استقرار سیستم و توسعه نظام HSE-MS

- ۱- رهبری و تعهد
- ۲- خط مشی و اهداف استراتژیک
- ۳- سازمان، منابع و مستندسازی
- ۴- ارزیابی و مدیریت ریسک
- ۵- طرح ریزی
- ۶- اجرا و بازبینی (استقرار و پایش)
- ۷- ممیزی و بازنگری

طرح ریزی یکی دیگر از الزامات استقرار سیستم مدیریت HSE می‌باشد که به منظور ارزیابی و پایش عملکرد سیستم مذکور و همچنین تعیین اثر بخشی کلیه محور های عملکردی می‌بایست مورد توجه قرار گیرد در این بخش چگونگی فعالیت های کاری و اقدامات کاهش ریسکی که در مرحله ارزیابی و مدیریت ریسک تعیین گردیده اند مورد توجه قرار می‌گیرد و شامل **طرح ریزی عملیات جاری، مدیریت تغییر و توسعه، اقدامات مقابله با وضعیت اضطراری** می‌باشد.

سازمان باید در برنامه کلان کاری خویش و به منظور بهبود مستمر، طرحی برای دستیابی به اهداف HSE و معیارهای عملکرد آن ارائه نماید. این طرح باید موارد ذیل را در بر گیرد:

- شرح روشنی از اهداف
- تعیین مسئولیت ها برای برقراری و دستیابی به اهداف و اقدامات مربوط به اجرای آن در سطوح مختلف سازمانی و وظایف هر یک از این سطوح
- ارائه روش های کاربردی به منظور دستیابی به اهداف
- تعیین منابع مورد نیاز
- برنامه زمانبندی استقرار
- برنامه هائی در راستای ایجاد انگیزه و تشویق کارکنان

در مسیر ایجاد فرهنگ مناسب HSE

ساز و کارهای انتقال بازخور کارائی عملکرد در زمینه HSE به کارکنان فرایند تشخیص کارکنان و گروههای کاری که عملکرد HSE خوبی داشته اند ساز و کار ارزیابی و پیگیری

راه دستیابی به اهداف و خط مشی HSE، داشتن برنامه های بهبود جامع در زمینه عناصر کلیدی نظام مدیریت HSE می باشد.

این گونه برنامه ها نیاز به منابع کافی و تعهد جدی از سوی کارکنان دارد. در شرایط مطلوب، اینگونه برنامه ها بخشی از برنامه کلان سازمان را تشکیل می‌دهد. تعیین منابع مورد نیاز و برنامه زمانبندی، نیازمند اطمینان یافتن از وجود نیروی انسانی و بودجه لازم می‌باشد. مشاوره با مقامات قانون گذار و دیگر افراد یا سازمان هائی که پیش نویس قوانین، مقررات و استانداردها را تهیه می‌کنند، توصیه می‌گردد. تا بدین وسیله، اطمینان حاصل شود که در برنامه ریزی ها الزامات قانونی و دستورالعمل هائی که در آینده نزدیک ایجاد خواهد شد تا جائی که ممکن است، این موارد منظور گردد.